

3736572 PHPH/M : สาขาวิชาเอกสุขศึกษา; ว.ทม. (สาธารณสุขศาสตร์)

คำสำคัญ : แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ / โรคอุจจาระร่วง / คนงานก่อสร้าง

ลาวัณย์ ไทพิทักษ์ : การประยุกต์แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพเพื่อควบคุมและป้องกันโรคอุจจาระร่วง ในกลุ่มคนงาน อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี (AN APPLICATON OF HEALTH BELIEF MODEL FOR DIARRHIAL DISEASE CONTROL AND PREVENTION AMONG WORKERS IN MUANG DISTRICT OF NONTHABURI PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ประภาเพ็ญ สุวรรณ, M.S., Ph.D., วสันต์ ศิลปสุวรรณ, M.P.H., Dr.P.H., สุทธิ อธิปัญญาคม, ว.ท.บ., M.S. 101 หน้า. ISBN 974-664-066-6

โรคอุจจาระร่วง เป็นปัญหาสาธารณสุขอย่างหนึ่งของกรรมกรก่อสร้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกลุ่มคนงานก่อสร้างที่พักอาศัยอยู่บ้านพักชั่วคราวในบริเวณก่อสร้าง การวิจัยกึ่งทดลองนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษา ประสิทธิภาพของโปรแกรมสุขศึกษาที่ประยุกต์องค์ประกอบหลักของแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ เพื่อควบคุมและป้องกันโรคอุจจาระร่วงในกลุ่มคนงานก่อสร้างในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ทำการคัดเลือกสถานที่ก่อสร้างในเขตอำเภอเมือง 2 แห่ง ที่มีคนงานก่อสร้างพักรวมกัน และทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน ทำการสุ่มสถานที่ก่อสร้างที่คัดเลือกได้ โดยการจับฉลากเข้ากลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ กลุ่มทดลองจะได้รับโปรแกรมสุขศึกษาในช่วงระยะเวลาในการทดลอง 12 สัปดาห์ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการสนทนากลุ่ม การให้ข้อมูลข่าวสารที่เน้นเนื้อหาตามแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ การฝึกปฏิบัติการผสมผงน้ำตาลเกลือแร่ และการติดตามเยี่ยมให้การสนับสนุน กระตุ้นเตือนจากหัวหน้ากลุ่มคนงานสัปดาห์ละครั้ง จำนวน 4 ครั้ง ทำการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ก่อนและหลังดำเนินการทดลอง

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง คนงานก่อสร้างในกลุ่มทดลอง มีการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคอุจจาระร่วง ความรุนแรงของโรค และผลดีของการปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ในการควบคุม ป้องกันโรคอุจจาระร่วง ดีกว่าก่อนการทดลอง และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่าพฤติกรรมการปฏิบัติในการควบคุม ป้องกันโรคอุจจาระร่วง ของคนงานก่อสร้างกลุ่มทดลอง ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงควรนำโปรแกรมสุขศึกษานี้ไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มคนงานก่อสร้างในสถานที่ก่อสร้างแหล่งอื่น ๆ